

Робочий зошит — це посібник, у якому учень / учениця може писати, малювати, створювати схеми тощо. Тексти та ілюстрації до більшості завдань підібрані так, щоб вивчення української мови стало цікавим та пізнавальним. Ключі до деяких вправ дають змогу без допомоги вчителя перевірити правильність виконання.

Під час оцінювання тестів потрібно врахувати, що всі завдання (окрім тих, де потрібно встановити відповідність) оцінюємо по 1 балу за правильну відповідь. Завдання на встановлення відповідностей оцінюємо максимально 4 балами: по 1 балу за кожну правильно встановлену відповідність. Тому, виконавши перший рівень, максимально можна набрати 4 бали, другий рівень — 7 балів (3 бали за тестові завдання з однією правильною відповіддю та 4 бали за завдання на встановлення відповідностей), третій рівень — так само 7 балів. Усього — максимальних 18 балів.

Для переведення у 12-бальну шкалу потрібно отриману суму поділити на 3 і помножити на 2. Наприклад, учень набрав 15 балів:  $15 : 3 \times 2 = 10$  балів.

**Таблиця переведення у 12-бальну шкалу**

| I рівень                                   | II рівень              | III рівень             |
|--|------------------------|------------------------|
| 1. — 1 б.                                  | 1. А. — 1 б.           | 1. А. — 1 б.           |
| 2. — 1 б.                                  | Б. — 1 б.              | Б. — 1 б.              |
| 3. — 1 б.                                  | В. — 1 б.              | В. — 1 б.              |
| 4. — 1 б.                                  | Г. — 1 б.              | Г. — 1 б.              |
|  | 2. — 1 б.              | 2. — 1 б.              |
|  | 3. — 1 б.              | 3. — 1 б.              |
|  | 4. — 1 б.              | 4. — 1 б.              |
| <b>Усього: 4 бали</b>                      | <b>Усього: 7 балів</b> | <b>Усього: 7 балів</b> |
| <b>УСЬОГО: 18 балів : 3 × 2 = 12 балів</b> |                        |                        |

**18** — 12 балів

**17** — 11 балів

**16** — 11 балів

**15** — 10 балів

**14** — 9 балів

**13** — 9 балів

**12** — 8 балів

**11** — 7 балів

**10** — 7 балів

**9** — 6 балів

**8** — 6 балів

**7** — 5 балів

**6** — 4 бали

**5** — 3 бали

**4** — 3 бали

**3** — 2 бали

**2** — 1 бал

**1** — 1 бал

#### Умовні позначення



— вправи підвищеної складності



— працюємо з новими словами



— ключ до вправи



— досліджуємо медіатексти



— творче завдання

# ОРФОГРАФІЯ

## Позначення м'якості приголосних на письмі. Уживання м'якого знака

1. Запиши правила написання м'якого знака за поданою підказкою. Розсортуй слова з довідки відповідно до правил.

### Правило 1.

Давальний відмінок (*кому? чому?*)

**НЬЦ:** вишеньці (вишенька)

**НЦ:** стежинці (стежинка)

**ЛЬЦ:** ляльці (лялька)

**ЛЦ:** веселці (веселка)

---

---

---

---

### Правило 2.

л  **Ь** ськ

н  ~~Ь~~ ськ

---

---

---

---

### Правило 3.

оде<sup>^</sup>ський

праз<sup>^</sup>ький

коза<sup>^</sup>цький

---

---

---

---

### Довідка:

подільський, скриньці, уманський, запорізький, заводський, склянці, ткацький, польський, жменьці, тарілці, батьківський, хатинці, київський, маріупольський.

2. Добери по три приклади слів із м'яким знаком після приголосних *д, т, з, с, ц, л, н*.

*д* \_\_\_\_\_  
*т* \_\_\_\_\_  
*з* \_\_\_\_\_  
*с* \_\_\_\_\_  
*ц* \_\_\_\_\_  
*л* \_\_\_\_\_  
*н* \_\_\_\_\_

3. Із поданих зображень етикеток випиши слова з м'яким знаком та іншими орфограмами, які тобі відомі. Правопис яких слів ти можеш пояснити за правилами?



УКР

**МАСЛО СОЛОДКОВЕРШКОВЕ «СЕЛЯНСЬКЕ»**

**Склад продукту:** натуральні пастеризовані вершки.

**Поживна (харчова) цінність** на 100 г продукту:

*жири — 72,5 г, білки — 0,8 г, вуглеводи — 1,3 г.*

72,5 % жиру  
ДСТУ 4399:2005

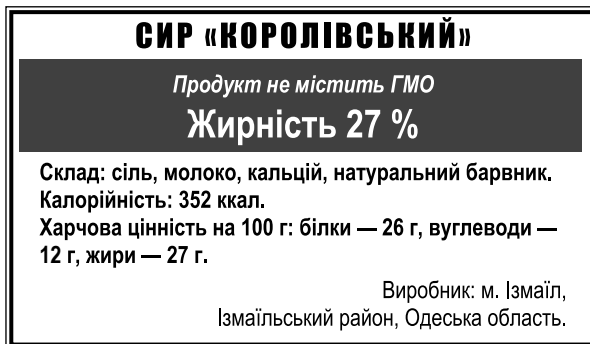
**Калорійність** (енергетична цінність) на 100 г продукту: 661 ккал.

**Виробник:** м. Тульчин,  
Тульчинський район,  
Вінницька область.

**Придатність:** зберігати не більше ніж 35 діб.

Рекомендована вологість для зберігання: не більше ніж 80 %.

1



2

---

---

---

---

---

---

---

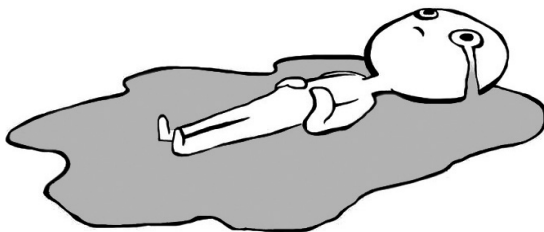
---

---

---

4. Постав м'який знак, де це потрібно.

**ХАТИН..ЦІ СКЛЯН..ЦІ КОЗАЦ..КИЙ БОРОТ..БІ ВІЛ..НИЙ**



**ЖМЕН..ЦІ МАС..ЦІ КИТАЙС..КИЙ**

5. Запиши подані слова в давальному відмінку (*кому? чому?*).

- річка — \_\_\_\_\_ ;  
жменька — \_\_\_\_\_ ;  
сопілка — \_\_\_\_\_ ;  
нянька — \_\_\_\_\_ ;  
кулька — \_\_\_\_\_ ;  
вишенька — \_\_\_\_\_ ;  
хвилинка — \_\_\_\_\_ ;  
тарілка — \_\_\_\_\_ ;  
веселка — \_\_\_\_\_ ;  
вчителька — \_\_\_\_\_ ;  
долинка — \_\_\_\_\_ ;  
доленька — \_\_\_\_\_ .

6. Запиши подані слова у дві колонки.

Морози, складати, особливо, всюди, земля, знають, кавказький, казати, знову, стаття, колючий, звестися, пароплав, зимне, учитель.

| У слові є м'які приголосні | Усі приголосні є твердими |
|----------------------------|---------------------------|
|                            |                           |
|                            |                           |
|                            |                           |
|                            |                           |
|                            |                           |
|                            |                           |
|                            |                           |

|  |  |
|--|--|
|  |  |
|  |  |
|  |  |



Підкресли у вписаних словах другу від початку літеру й прочитаєш ім'я та прізвище письменниці, яка багато писала для дітей. Запиши.

---



---

7. Утвори від поданих слів прикметники за допомогою суфікса **-ськ-**.



Умань \_\_\_\_\_  
 Волинь \_\_\_\_\_  
 Березань \_\_\_\_\_  
 Ірпінь \_\_\_\_\_  
 кінь \_\_\_\_\_  
 велетень \_\_\_\_\_

Бориспіль \_\_\_\_\_  
 Познань \_\_\_\_\_  
 село \_\_\_\_\_  
 генерал \_\_\_\_\_  
 ангел \_\_\_\_\_  
 Купало \_\_\_\_\_

8. Устав пропущені літери та запиши дієслова у дві колонки.

Скосят.., приведеш.., змириш..ся, проходить.., заховают.., сходят..ся, намагаєш..ся, шумит.., чорнієш.., розтирають.., нянчат..ся, працюєш.., повідомиш..

| Зі вставленим <b>ь</b> | Без вставленого <b>ь</b> |
|------------------------|--------------------------|
|                        |                          |
|                        |                          |
|                        |                          |
|                        |                          |
|                        |                          |
|                        |                          |
|                        |                          |
|                        |                          |
|                        |                          |



У вписаних словах підкресли четверту від початку літеру й прочитаєш закінчення вислову Герберта: «У будь-якій країні сонце...».

---



---



---



---



---



---



---



---

**11. Устав пропущені ьо або йо.**

1. У н\_\_го правда на язиці й душа на долоні.
2. Не пол\_\_ва земля родить, а руки.
3. Хороший рибак по кл\_\_ву мусить знати, як рибку звати.
4. С\_\_годнішн\_\_ї роботи на завтра не відкладай.
5. \_\_го і в ложці не впіймаєш.
6. День с\_\_годнішній молодший від учорашн\_\_го.
7. Спритний і під л\_\_дом не прохолоне.
8. Зна\_\_ма робота сама по собі робиться.
9. За одного письменного тр\_\_х неписьменних дають.
10. Хоч за копі\_\_чку, а щоб було на тарілочку.
11. Не зарікайся вс\_\_го робити — тільки свого вуха вкусити.
12. Зна\_\_мий собака, а за ноги кусає (*Нар. тв.*).

**12. Виправ помилки в словах.**

|        |  |          |  |        |  |
|--------|--|----------|--|--------|--|
| бульон |  | стілчик  |  | мільон |  |
| каньон |  | сйогодні |  | свьято |  |

**13. Приєднай слова, які пишемо з йо / ьо, до відповідного кола. Випиши словничок зі значенням невідомих слів із цього списку.**



|             |                   |          |         |
|-------------|-------------------|----------|---------|
| міль..н     | бо..вий           | під..м   | лось..н |
| зна..митися | мал..ваний        | ра..нний |         |
| ма..р       | гіль..тина        | ра..н    |         |
| пен..к      | ..гурт            | оши..к   | шіст..х |
|             | давні..індійський |          |         |



**Словничок**

---



---



---



---



---



---



---





## ЗМІСТ

|  |    |
|--|----|
| ОРФОГРАФІЯ .....   | 4  |
| Позначення м'якості приголосних на письмі. Уживання м'якого знака..... | 4  |
| Сполучення букв <i>йо, во</i> .....                                    | 8  |
| Апостроф .....   | 11 |
| Подвоєння букв на позначення збігу однакових приголосних.....          | 15 |
| Подвоєння букв на позначення подовжених приголосних .....              | 17 |
| Тренувальний тест №1 .....   | 19 |
| СИНТАКСИС І ПУНКТУАЦІЯ.....  | 22 |
| Словосполучення. Відмінність словосполучення від слова й речення.      |    |
| Головне й залежне слово в словосполученні .....                        | 22 |
| Речення, його граматична основа (підмет і присудок) .....              | 28 |
| Речення з одним головним членом .....                                  | 34 |
| Види речень за метою висловлювання                                     |    |
| та емоційним забарвленням.....   | 37 |
| Другорядні члени речення .....   | 41 |
| Додаток.....   | 41 |
| Означення .....  | 43 |
| Обставина.....   | 47 |
| Тренувальний тест №2 .....   | 50 |
| Однорідні члени речення.....   | 53 |
| Узагальнювальне слово. Двокрапка і тире в реченнях                     |    |
| з однорідними членами.....   | 57 |
| Звертання. Поширені і непоширені звертання.                            |    |
| Розділові знаки для виділення звертань .....                           | 60 |
| Найбільш уживані вставні слова та сполучення слів.                     |    |
| Виділення вставних слів на письмі комами.....                          | 62 |
| Складні речення із безсполучниковим і сполучниковим зв'язком.....      | 64 |
| Кома між частинами складного речення .....                             | 71 |
| Пряма мова. Розділові знаки для оформлення прямої мови .....           | 73 |
| Діалог. Розділові знаки в реченнях з діалогом .....                    | 77 |
| Тренувальний тест №3 .....   | 78 |
| ПОВТОРЕННЯ ТА УЗАГАЛЬНЕННЯ ВИВЧЕНОГО В 5 КЛАСІ .....                   | 82 |
| Лексикологія .....   | 82 |
| Будова слова й орфографія.....   | 84 |
| Фонетика й графіка.....  | 86 |
| Орфоепія та орфографія .....   | 88 |
| Синтаксис і пунктуація.....  | 91 |
| Тренувальний тест №4 .....   | 94 |